

Maarten Luther

Paulus, een apostel, geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus en God de Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft, Gal. 1 vers 1.

Na de grondgedachte behandeld en de hoofdzaken van deze brief aan de Galaten getoond te hebben, willen we, alvorens we tot de zaak zelf komen, vooropstellen wat Paulus aanleiding gaf tot het schrijven van deze brief. Hij had de zuivere leer van het Evangelie en de gerechtigheid van het geloof bij de Galaten ingeplant. Maar zodra hij vertrokken was, waren valse broeders binnengeslopen, die alles wat hij geplant en onderwezen had, verdraaiden. Want de duivel kan niet anders, hij moet deze leer met veel list en geweld bestrijden en hij rust niet, zolang hij ziet, dat er van deze leer nog een enkel vonkje over is. En dit, dat wij het Evangelie zuiver verkondigen, is ook de enige reden waarom wij van de wereld, van de duivel en van zijn apostelen links en rechts alle mogelijke kwaad te verduren krijgen.

Het Evangelie is een leer, die iets hogers onderwijst dan wat wereldse wijsheid, gerechtigheid, godsdienst, enz. is. Het Evangelie laat al deze voortreffelijkheden van de wereld naar hun wezen bestaan, ja prijst die als goede schepselen Gods. Maar de wereld stelt deze schepselen tegenover de Schepper en uiteindelijk wil ze de zonde erdoor wegdoen, ja, hoopt ze zich erdoor van de dood te bevrijden en het eeuwige leven te verwerven. Het Evangelie verwerpt dat. De wereld kan echter niet verdragen, dat het beste wat zij heeft, verworpen wordt. Daarom verwijt de wereld het Evangelie, dat het een oproerige dwaalleer is, die de staten, de vorstendommen, de koninkrijken, de heerschappijen en de religieuze gemeenschappen omverwerpt en zich zo aan God en de keizer vergrijpt, de wet afschaft, de goede zeden bederft en iedereen alle vrijheid geeft ongestraft te doen, wat hij wil. Daarom vervolgt de wereld deze leer met de grootst mogelijke ijver en, naar ze laat voorkomen, ook in volkomen gehoorzaamheid jegens God, en verafschuwt ze de leraren ervan en hun aanhangers als de pest, die toch het verschrikkelijkste op aarde is.

Verder wordt door de leer van het Evangelie ook de duivel vertrap, zijn rijk verwoest en hem het wapen van de wet, van de zonde en van de dood ontruk, waardoor hij, als door de zeer machtige en volstrekt onoverwinnelijke tirannen, het gehele menselijke geslacht aan zich onderworpen heeft. En tenslotte worden zijn gevangenen uit het rijk der duisternis en der dienstbaarheid overgezet in het rijk des lichts en der vrijheid. En dat zou de duivel moeten verdragen? Zou dan de vader der leugen niet al zijn kracht en kunsten gebruiken om deze leer

van het heil en van het eeuwige leven te verduisteren, te verminken en geheel en al uit te roeien? En Paulus betreurt in deze brief en in alle andere, dat de satan dit voortreffelijk bewerkstelligd heeft door zijn apostelen, en dat hij toch nog altijd leeft. (...)Ik heb hierboven gezegd, dat Paulus in deze brief van de gelegenheid gebruik maakte, over de christelijke gerechtigheid te schrijven, omdat de valse leraren bij de Galaten al gauw afbraken, wat hij zelf met grote moeite en in lange tijd had opgebouwd. Maar de valse leraren of valse apostelen waren mannen van groot gezag uit de stand der Farizeeën en uit de besnijdenis. Ze beroemden zich bij het volk erop, dat zij uit het heilige en uitverkoren volk der Joden waren, Israëlieten uit het zaad van Abraham, dat zij de beloften, de vaderen, enz. hadden en tenslotte dat zij dienaren van Christus waren en leerlingen van de apostelen, met wie zij omgang hadden gehad en wier tekenen zij gezien hadden. Misschien hebben ze ook zelf wondertekenen gedaan, zoals Christus in Mattheüs 7:22 betuigt, dat ook de goddelozen wondertekenen verrichten. Als zulke grote mannen in een stad of streek komen, worden ze al spoedig bewonderd en maken ze ook indruk op ontwikkelde mensen, die enigszins vast in het geloof staan. Op deze geraffineerde manier brachten ze de Galaten in verwarring. Daar werd gezegd: wie is Paulus, is hij niet als laatste van allen tot Christus bekeerd? Wij zijn de leerlingen en vertrouwelingen van de apostelen. Wij hebben Christus wonderen zien doen en Hem horen prediken, Paulus is jonger en geringer dan wij. Het is onmogelijk, dat God ons zou laten dwalen, want wij zijn uit het heilige volk en dienaren van Christus en hebben de Heilige Geest ontvangen. En wij zijn in de meerderheid, Paulus staat alleen en hij heeft ook niet met de apostelen verkeer en Christus niet gezien, ja, veeleer de gemeente van Christus vervolgd. Zou God om die ene Paulus zoveel gemeenten laten dwalen?

Net zo spreekt de paus vandaag de dag. Daar hij voor zichzelf aan de Schrift geen redenen kan ontlenen, waarmee hij zich zou kunnen verdedigen, gebruikt hij dat ene en eeuwig herhaalde argument tegen ons: de kerk, de kerk! Geloof u, dat God zo onbarmhartig is, dat Hij om een paar ketterse lutheranen Zijn hele kerk zou verwerpen? Geloof u, dat Hij Zijn kerk gedurende zoveel eeuwen zou kunnen laten dwalen? Daarop legt de paus het meest de nadruk, dat de kerk niet tenietgedaan of omvergeworpen kan worden. En bij de meesten maakt dit argument indruk. Met deze en dergelijke woorden drongen de valse apostelen zich aan de Galaten op, om Paulus op deze wijze van zijn gezag bij de Galaten te beroven en zijn leer verachtelijk te maken.

Tegen deze ijdele aanmatiging en grootspraak van de valse apostelen hamert Paulus met volharding en met grote vrijmoedigheid op zijn apostolisch gezag, en op welhaast grootse wijze maakt hij ophef van zijn roeping en verdedigt hij zijn ambt; wat hij anders nooit doet: hij verklaart, dat hij voor niemand opzij wil gaan, ook niet voor de apostelen en nog veel minder voor hun leerlingen. (...) Ik ben apostel, zegt hij, en wel zo een die er niet naar vraagt wat de anderen zijn, en dat dan zo, dat ik niet schroomde zelfs de steunpilaar van die andere apostelen (Petrus!) te berispen.

Samengevat: in de eerste twee hoofdstukken gaat het Paulus nergens anders om, dan om zijn roeping, zijn ambt en zijn Evangelie in de hoogte te steken, hij houdt vol, dat dát Evangelie niet naar de mens is en dat hij het niet van een mens ontvangen heeft, maar door openbaring van Jezus Christus. Ja, als hijzelf of ook een engel uit de hemel een ander evangelie zou prediken, buiten dat, wat hij gepredikt heeft, die zij vervloekt. Maar wat beoogt Paulus met zich zo te beroemen? Antwoord: wat Paulus uiteenzet, kan iedere dienaar van het Woord Gods

zekerheid geven ten aanzien van zijn roeping, zodat hij zich voor God en de mensen vol vertrouwen erop beroemen kan, dat hij het Evangelie predikt als degene die daartoe geroepen en gezonden is. Op gelijke wijze mag een koningsbode zich erop beroemen en laten voorstaan, dat hij niet als ambteloos burger komt, maar als gezant des konings, en om deze waardigheid ontvangt hij eer, zodat hem, als de voornamere, voorrang gegeven wordt, wat hem niet zou toekomen, wanneer hij slechts als ambteloos burger aanwezig zou zijn. Daarom behoort een prediker van het Evangelie er zeker van te zijn, dat hij een Goddelijke roeping heeft. En hij doet er goed aan, als hij zijn roeping naar het voorbeeld van de apostel voor het volk groot maakt en roemt, om zich bij de hoorders van gezag te verzekeren, zoals een koningsbode ophef maakt van zijn zending. Dat is geen dwaas, maar een noodzakelijk roemen, omdat het niet de bode is, die hem groot maakt, maar de koning die hem gezonden heeft. Hij wenst, dat men de eer en de onschendbaarheid van zijn gezag hoog houdt, en als hij het een of ander in de naam des konings van de onderdanen gedaan wil hebben, dan zegt hij niet: wij verzoeken, maar: wij bevelen, wij willen, dat dit of dat geschiedt. Voor zichzelf als ambteloos burger echter, zegt hij: wij verzoeken, enz. (...)

Paulus, een apostel, geroepen niet van mensen ...

Al dadelijk bij het begin bestraft Paulus die valse apostelen, die zich erop beroemden leerlingen van de apostelen te zijn en voorgaven door hen gezonden te zijn, welke echter Paulus verachtten, die noch leerling van de apostelen was, noch erop kon bogen dat hij door een apostel uitgezonden was om het Evangelie te prediken, die ergens anders vandaan gekomen was, die zich naar eigen goeddunken in dit ambt ingedrongen had. Tegen hen verdedigt Paulus zich en zegt: Mijn roeping mag jullie predikers dan verachtelijk toeschijnen, maar wie zij ook zijn, die tot jullie gekomen zijn, zij zijn of door de mens of door menselijke tussenkomst gezonden, d.w.z. zij zijn of uit zichzelf als niet geroepen of als door anderen geroepen, tot jullie gekomen. Maar mijn roeping is niet door mensen of door menselijke tussenkomst, maar staat boven iedere roeping, zoals die na die van de apostelen kan plaatsvinden. Mijn roeping geschiedt door Jezus Christus en door God de Vader.

'Door de mens gezonden', daaronder versta ik hen, die zichzelf roepen en binnensmokkelen, zonder dat God of een mens hen riep of zond. Op eigen initiatief lopen ze en spreken ze, zoals vandaag de dag de sektariërs, die in alle hoeken en gaten rondkruipen en zoeken waar ze hun vergif kunnen uitstrooien, in de openbare kerken komen ze niet, of ze gaan daarheen, waar het Evangelie al vroeger geplant is. Dat noem ik 'door de mens gezonden'. 'Door bemiddeling van een mens' echter, noem ik degenen, die wel door God geroepen zijn, maar dan juist door tussenkomst van een mens.

Er is dus een dubbele Goddelijke roeping, een indirecte en een directe roeping. God roept ons vandaag de dag allemaal tot de dienst des Woords door middel van een indirecte roeping, d.i. door een roeping die door mensen geschiedt. De apostelen zijn echter direct door Christus geroepen, zoals de profeten in het Oude Testament door God Zelf. De apostelen hebben later hun leerlingen geroepen, zoals in Titus 1 te lezen staat; de bisschoppen hebben hun opvolgers geroepen tot in onze dagen. En zo zal het verder gaan tot aan het einde der wereld. Dat is de indirecte roeping, omdat ze door mensen geschiedt, en nochtans Goddelijk is.

Als de vorst, de stadsbestuurder of ikzelf iemand roepen, dan heeft die man een roeping door een mens en dat is na de tijd van de apostelen in het algemeen de roeping op het rond der aarde. Deze indirecte roeping moet men niet wijzigen, maar prijzen wegens de sektariërs ten onzent, die haar verachten en een andere roeping roemen, volgens welke zij zich door de Geest tot het onderrichten gedreven voelen. Maar ze liegen op bedrieglijke wijze, want ze worden niet door de goede, maar door een boze geest gedreven. Mij is het namelijk niet geoorloofd buiten dit mij toegewezen gebied naar een andere stad te gaan, waar ik niet geroepen ben, en daar te prediken, indien mijn hoedanigheid van prediker twijfelachtig is.

Voor zover ik doctor in de theologie ben, zou ik in de pauselijke kerk overal kunnen prediken, als ze me zouden willen verdragen. Maar als prediker van het Evangelie mag ik niet naar believen ergens anders gaan prediken, zelfs als ik een valse leer zou horen en de verleiding en benadeling van de zielen zou opmerken en ik door mijn gezonde leer hen uit dwaling en verdoemenis zou kunnen redden. Nee, dan moet ik de zaak Gode bevelen, die te Zijner tijd gelegenheid zal vinden om dienaren naar recht te roepen en Zijn Woord te geven. Hij is immers de Heer van de oogst, Die de arbeiders in Zijn oogst uitzendt. Aan ons is het bidden, Mattheüs 9:38. (...)

En als een vorst of een ander overheidspersoon mij roept, dan kan ik zelfverzekerd en vol vertrouwen tegen de duivel en de vijanden van het Evangelie roemen, dat ik van Godswege door middel van een mens geroepen ben. (...) Als de een of andere burger mij zou verzoeken om te prediken, dan mag ik aan zo'n onderhandse roeping geen gevolg geven, omdat zo het raam wordt opengezet voor de satansdienaren, die nader hand naar dit voorbeeld schade aanrichten, zoals we hierboven zeiden. Wanneer echter degenen die openbare ambten bekleden, het mij vragen, dan moet ik gehoorzamen.

Daar hebben we dus de eerste aanval van Paulus op de valse apostelen, die liepen zonder dat iemand ze gezonden had. Men moet de roeping dus niet verachten. Het is niet genoeg, het Woord en de zuivere leer te hebben, het is ook nodig dat de roeping vast staat, zonder welke iemand slechts komt om te verderven, ja te doden. Nooit geeft God geluk bij de arbeid van hen, die niet geroepen zijn. Ofschoon zij heel wat zegenrijks brengen, bouwen zij toch de gemeente niet op. (...) In heel grote en uiteenlopende gevechten moeten diegenen standhouden, die een zekere en heilige roeping hebben en wier leer bovendien zuiver en gezond is; zij nu moeten zich erdoor slaan en zij moeten standhouden in hun heilig ambt tegen de onophoudelijke en onnoemelijke aanslagen van de duivel en tegen de stormloop van de wereld; wat zou dan iemand moeten doen, wiens roeping onzeker en wiens leer onzuiver is?

Daarin vinden wij, dienaren van het Woord, onze troost, dat wij een heilig en hemels ambt hebben, waartoe we rechtmatig geroepen zijn en daarop beroemen wij ons tegen alle poorten der hel. Daarentegen is het verschrikkelijk als het geweten zegt: 'Dat heb je gedaan, zonder geroepen te zijn!' Gewoonlijk is die schrik zo schokkend voor de ziel, dat zo'n niet-geroepene wel zou wensen dat hij het Woord, dat hij brengt, nooit gehoord had; want ongehoorzaamheid maakt alle werken boos, al zijn ze nog zo goed, zodat ook de grootste werken en inspanningen heel grote zonden zijn. (...)